

Volume 8, Issue 3, March 2021, p. 421-429

Article Information

Article Type: Research Article

This article was checked by iThenticate.

Doi Number: <http://dx.doi.org/10.17121/ressjournal.2922>

ArticleHistory:

Received

26/01/2020

**Received in
revised form**

14/03/2021

Available online

15/03/2021

**AN EVALUATION ON ASSEMBLIES, WHICH ARE DECISION
BODIES OF LOCAL GOVERNMENTS**

**YEREL YÖNETİMLERİN KARAR ORGANI OLAN MECLİSLER
ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME**

**Mehmet TAMER¹
Vedat YILMAZ²**

Abstract

Turkish public administration is organized in the form of central and decentralization. Decentralization, on the other hand, is divided into two parts, as location and service location. Local administrations are village, municipal and provincial special administrations in our country. The legal basis for these is our 1982 constitution. Public legal entities established to meet the common local needs of the local people, have autonomy and have their own budget are called local government. Councils are the most authoritative unit that mostly performs the work of local governments and makes decisions on local issues. Councils, which are among the bodies of local governments, are both a decision-making body and essential for democracy and local representation. In this context, local councils are of great importance in terms of representation of different views, control and local democracy. In this study, an evaluation will be made on the councils, which are the decision-making bodies of local governments.

Keywords: Local Government, Parliament, Decision Making Body

Özet

Türk kamu yönetimi, merkezden ve yerinden yönetim şeklinde örgütlenmiştir. Yerinden yönetim ise yer yerinden ve hizmet yerinden olarak kendi arasında iki bölüme ayrılmaktadır. Yer yerinden yönetimler ülkemizde köy, belediye ve il özel idaresidir. Bunların yasal dayanağı 1982 anayasamızdır. Yereldeki halkın mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan, özerkliğe sahip, kendisine ait bütçesi olan kamu tüzel kişiliklerine yerel yönetim denilmektedir. Yerel yönetimlerin çalışmalarını büyük ölçüde icra eden ve yerel konularda karar alan en yetkili birimi meclislerdir. Yerel yönetimlerin organları arasında yer alan meclisler hem bir karar organı hem de demokrasi ve yerel temsiliyet açısından elzemdir. Bu çerçevede yerel meclisler farklı görüşlerin temsiliyeti, denetim ve yerel demokrasi noktasında büyük önem arz etmektedir. Bu çalışmamızda yerel yönetimlerin karar organı olan meclisler üzerine bir değerlendirme yapılacaktır.

¹Dr. Öğr. Üyesi, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Antakya Meslek Yüksekokulu Yerel Yönetimler Programı Öğretim Üyesi, ORCID.0000-0001-9806-9548

²Doç. Dr., Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Kamu Yönetimi Bölümü, Öğretim Üyesi, ORCID.0000-0003-4624-9824

Anahtar Kelimeler: Yerel Yönetim, Meclis, Karar Organı

GİRİŞ

Yerel halka en yakın yönetim kademesi olan ve halkın yerel ihtiyaçlarını karşılayan yerel yönetimler yönetim yapımızda önemli bir yere sahiptir. Genel bir ifadeyle halkın mahalli ihtiyaçlarını karşılayan, kendisine ait bütçesi olan, organları seçimle işbaşına gelen idari kademelere yerel yönetim diyoruz. Yerel idarelerin idari ve mali özerkliğe sahip olması bu idarelerin elini daha güçlendirmektedir. Yerel yönetimler günümüzde Batı'da olduğu gibi ülkemizde de çok değerli ve halkın mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılaması bakımından korunması ve geliştirilmesi gereken yerlerdir.

Ülkemizde 1982 Anayasamızın 127. Maddesine göre yerel yönetim birimleri Köy, İl Özel İdaresi ve Belediye olarak belirtilmiştir. Tüm yerel idarelerin kendilerine has yasalarında organları ayrı bir şekilde belirtilmiş olup, meclislerin karar organı olduğu üzerine maddelerle düzenlemeler yapılmıştır. 442 Sayılı Köy Kanunu, 5393 Sayılı Belediye Kanunu ve 5302 Sayılı İl Özel İdare Kanunu farklı bölüm ve kısımlardan oluşurken, organları bölümünde meclisler tüm yönleriyle ele almıştır.

Ülkemizde 1950 yılı sonrası başlayan tarımda makineleşme beraberinde kırdan kente göç sürecini başlatmıştır. Göç ile beraber kentlerde nüfus artmış ve yeni yerleşim yerlerine ihtiyaç ortaya çıkmıştır. Dağınık ve çarpık bir haliyle de olsa kentleşme süreci başlamıştır. Bu durum beraberinde yerel yönetimlerin önemini ortaya koyarken, iş yüklerini de arttırmaya başlamıştır. Yeni yerleşim yerlerinde park, yol, su, kanalizasyon, toplu taşıma vb. ihtiyaçları ortaya çıkarmıştır. İşte bu hizmetleri yerine getirmek ve birtakım politikaları hayata geçirmek için yerel yönetimlerin karar organı olan meclislerde bu politikalar görüşülüp, tartışılmakta ve karar merci konumunu almaktadır. Yerel yönetimlerin karar organı olan meclisler, farklı düşüncelerin bir araya geldiği ve karşı fikirlerin tartışıldığı yine de bir kararla sonlandırıldığı önemli bir organdır. Meclisler, belediye, köy ve il özel idaresinde ayrı bir yeri olan önemli bir organ görevi yerine getirmektedir. Meclislerin nicel olarak oluşması o kentin nüfusuna göre değişiklik göstermektedir. İşte bu çalışmanın amacı 1982 Anayasamıza göre yerel yönetim olarak ifade edilen Belediye, Köy ve İl Özel İdaresinde meclislerin durumu, niteliği ve işleyişinin irdelenmesidir. Bununla beraber yaşanan sorunlar dile getirilecek ve genel bir değerlendirme ile çalışma son bulacaktır.

Yerel Yönetim Kavramı ve Özellikleri

Yerel yönetimler dünyadaki tüm ülkelerde önemli yerel kademelerdir. Bir süre sonra vazgeçilmez hale gelmektedirler. Bu birimler gündelik hayatta yerel halkın çöp, su, kanalizasyon ve ulaşım gibi hizmetleri yerine getirirken diğer taraftan merkez yönetimin sorumluluğunda olan eğitim ve sağlık gibi çalışmalarını da icra etmektedirler (Ulusoy ve Akdemir, 2009: 260). Kamu hizmetlerin hızlı ve etkin üretilmesi ve vatandaşa ulaştırılması noktasında da yerel yönetimler önemli bir rol ve sorumluluk olarak vatandaşın günlük ihtiyacını karşılamaktadır (Tuncer, 2012: 287). Yerel yönetimleri genel olarak iki açıdan tanımlamak mümkündür. Bunlardan birincisi idari ve mali özerkliğe sahip, hukuksal dayanağı olan ve karar organları seçimle iş başına gelmiş bir yönetim kademesi iken ikincisi yetki genişliği ilkesine bağlı olarak merkezin birtakım görev ve yetkilerini yönetsel birimlere kendi adına kullandırılmasını ifade etmektedir (Yıldırım ve vd., 2012: 2).

Yerel yönetimler bir ülkenin ulusal sınırları içerisinde, yerel halkın mahalli ve ortak ihtiyaçlarını karşılamak üzere oluşturulan anayasal alt yapısı olan ve kamu tüzel kişilikleridir (Üneş, 2006: 83). Yerel yönetimler yerel kamusal mal ve hizmetlerin yerel halka en iyi şekilde sunulması için, hizmetlerin daha hızlı ve adil belirlenmesi ve demokrasi önemli ölçüde katkı sağlamak için değerli ve geliştirilmesi gereken kurumlardır (www.tddb.org.tr, 2020). Günümüzde demokrasi sürecinin daha da önem arz etmesi ile beraber yerelleşme talepleri dünyada artmaya başlamıştır. Bu durum

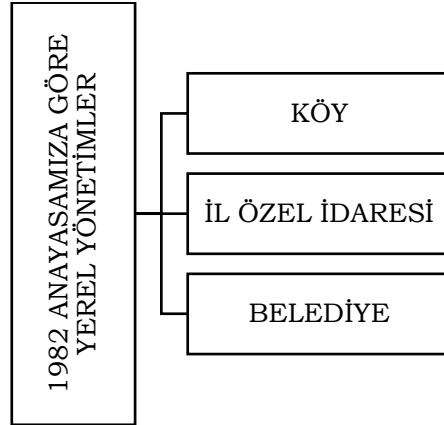
adem-i merkezîyetçi yapıları daha değerli bir hale getirmiştir. Baskıcı, otoriter, kapalı yönetimlerden daha demokratik, katılımcılığı esas alan ve yerel halka daha yakın olan yerel yönetimlere yönelik olumlu gelişmeler yaşanmaktadır (Pustu, 2005: 121).

Yerel yönetimler, yerel bir birimde yine yerel halkın yerel nitelikteki ihtiyaçlarını karşılayan, vatandaşlara kamu mal ve hizmet sunan ve yereldeki vatandaşların kendi seçtiği organlar tarafından idare edilen yönetim kademeleridir (Yaman ve Küçükşen, 2018: 249). Başka bir açıdan ele alındığında yerel demokrasi ve katılımın geliştirilmesi için yerel yönetimler önemli ve değerli birimlerdir (Çelik, Çelik ve Usta, 2008: 88).

Dünyada yerel yönetimler ile ilgili en eski örgütlenme İngiltere’de olmuştur. 10. yüzyılda County, District, Township veya Parish adı altında yerel örgütlenmeler yoluna gidilmiştir (Üste, 2005: 50). Ülkemizde ise ilk olarak 1800’lü yıllarda İstanbul’da Beyoğlu’nda Şehremaneti olarak ilk örgütlenmeye gidilmiştir. 1982 Anayasamızda da belirtildiği üzere yerel yönetim birimleri Köy, İl Özel İdaresi ve Belediyelerdir. Bununla beraber Büyükşehir Belediyeleri de bir yerel yönetim birimi olarak faaliyetlerini yerine getirmektedir.

Yerel yönetimler insanların günlük hayattaki ihtiyaçlarını karşılama ve sorunları yerinde ve hızlı çözüm getirme noktasında değerli birimleridir. Çok önemli işlevleri yerine getirmektedir. Merkezi yönetime, bürokrasi ve işlerin yavaş ilerlemesine karşılık yerel yönetim anlayışı ve tutumu çok değerli görülmektedir. Bu anlamda son dönemde dünyada yerel yönetimlere verilen değer ve atfedilen önem üst düzeydedir. Yerel katılım ve yerel demokrasiyi de beraber düşündüğümüzde yerel yönetimler geliştirilmesi gereken birimler olarak karşımıza çıkmaktadır (Erdoğan, 2019: 296). Üniter devlet yapılarında yerel yönetimlerin kendilerine ait anayasa, yasama ve mahkemeleri bulunmaz. Merkezi yönetime bağlıdır. Yerel yönetimler statü ve çalışmaları merkezi yönetimin anayasası ile belirlenir. Her yerel yönetim biriminin kendine ait coğrafyası, ismi ve topluluğu vardır. Buna da yerel yönetimin kimlik kartı denilmektedir (Şengül, 2013: 12). Genel bir ifadeyle yerel yönetim; yerelde ikamet eden halkın, ortak yerel ihtiyaçlarını karşılayan, merkezden ayrı kamu tüzel kişilikleri bulunan, özerkliğe haiz ve karar organları seçmenler tarafından seçilerek belirlenen yönetimlerdir (Gözler ve Kaplan;2012;80).

Şekil-1. Türkiye’de Yerel Yönetimler

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

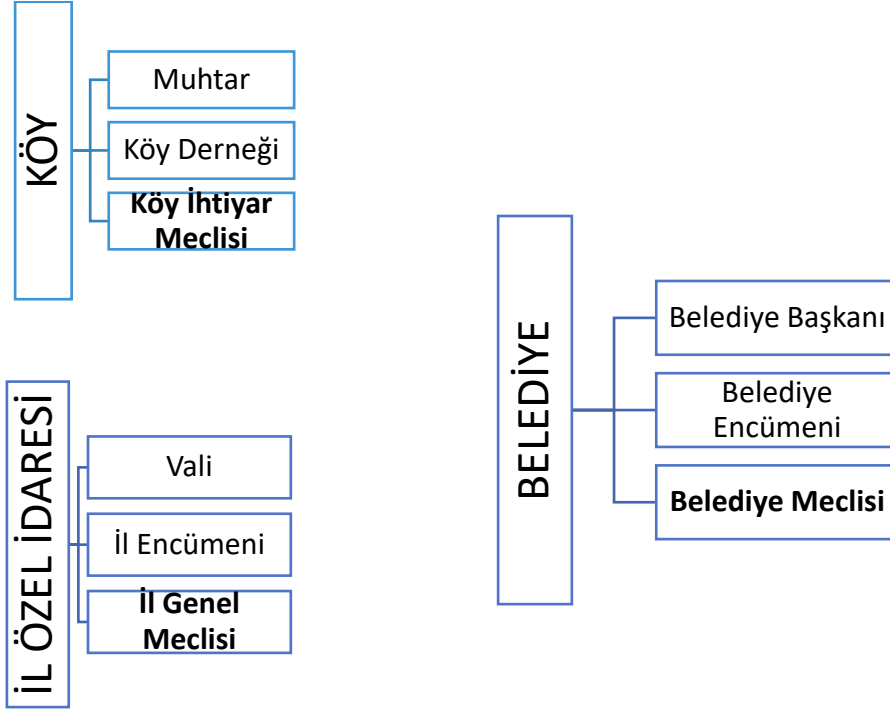
Yerel yönetimlerin kendine özgü birtakım özellikleri mevcuttur. Bu özellikler şunlardır:

- ✓ Yerel yönetimler; il, belediye ve köy halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan kamu tüzel kişileridir.
- ✓ Karar organları seçimle işbaşına gelmiştir.
- ✓ Yerel yönetimlerin görev, yetki ve sorumlulukları yerinden yönetim ilkesi beraberince kanunla düzenlenir.
- ✓ Yerel yönetimler, merkezi yönetimin idari vesayetine tabidirler.

- ✓ Yerel yönetimler seçimle iş başına gelir ve süre beş yıldır.
- ✓ Yerel yönetimler kendi aralarında birlik kurabilirler.
- ✓ Mali denetimleri Sayıştay tarafından yapılmaktadır (Eryılmaz, 2013: 179).

Ülkemizde 1982 Anayasa'sınının 127. Maddesine göre yerel yönetim birimleri Köy, İl Özel İdaresi ve Belediyedir. Tamamının üç tane organı mevcuttur ve yine hepsinde meclisler karar organıdır.

Şekil-2. Yerel Yönetimler ve Organları

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Yerel Meclisler ve Karar Alma

Anayasamızda yer alan yerel yönetim birimleri önemli kararları, mevcut bazı organlarında alıp hayata geçirmektedir (Ünal, 2012: 262). Yerel siyasi aktörler meclisler aracılığıyla önemli kararları hayata geçirmektedir (Sezik, 2017: 67). Bir yerel yönetim meclisi temelde üç fonksiyonu yerine getirmektedir. Bunlar temsil, karar alma ve denetimdir (Arikboğa, 2010: 193). Bununla beraber yerel yönetimlerin vatandaşın en yakın yönetim kademesi olması, kendisini yönetim birimlerinde temsil edilme imkanını arttırmakta ve bunun en önemli yolu ise ilgili organlarda temsil edilebilmelidir. Meclisler bunun en önem basamağıdır (Aksu ve Kurtuluş, 2011: 114). Yerel meclislerde genel olarak üyelerin seçimi noktasında yaş, cinsiyet, maddi durum gibi kriterlerin seçimi kazanma kaygısına bağlı olarak ön planda tutulması tüm kesimin temsil edilmesinde bazı sorunlar ortaya çıkarmıştır (Bulut ve Tanıyıcı, 2008: 176).

Yerel ölçekte karar alma süreci ve buna bağlı olarak demokrasi ile ilişkisi güçlü bir yerel mekanizmanın varlığına ve halkın katılıma bağlı olarak daha güçlü hale gelebilmektedir (<http://turkiyeavrupavakfi.org/>). Yerel yönetimlerin, vatandaşın en yakın yönetim kademesi olması, yöneticilerin vatandaş ile daha hızlı ve yakın bir ilişki kurabilme imkanı yerelde karar alma sürecini daha da kolaylaştırmaktadır (Uslu ve Yılmaz, 2018: 114). Bu çerçevede karar alma sürecine vatandaşın katılım sağlaması beraberinde olumlu

etkilerini gösterebilir. Daha iyi yönetim kararları, toplumsal uzlaşa ve uyum ile mali anlamda tasarrufun sağlanması önemli artırlardır.

Yerel yönetimlerin 1982 Anayasasına göre organlarının tamamında meclislerin bir karar alma mercii olduğu görülmektedir. Bu anlamda yerel halk için hayata geçirilecek politikaların farklı düşünceye sahip kişilerin oluşturduğu ve katılımcılığın güçlü olduğu yerel meclisler çok değerli bir organdır. Bu organların işleyişini daha net bir şekilde görmek için direkt kaynak olan kanunlara bakmak gerekmektedir.

Köy İhtiyar Meclisi

Köy İhtiyar Meclisi, Köy Derneği tarafından yani köydeki vatandaşlar tarafından seçilmektedir. Köy imamı ve muallimi veya başmuallimi köyün köy meclisinin daimi üyesidir. İhtiyar meclisi en az haftada bir defa toplanıp konuşur. Meclisi muhtar toplantıya çağırır. Meclis köyün karar organı olarak çalışmalarını icra eder. Köyün **karar organıdır**. Toplantıda köydeki yapılacak işler konuşulup karara bağlanır. Köy Kanununun 42 ile 67. arası maddeleri ihtiyar meclisini ayrıntılı bir şekilde düzenlemiştir (442 Sayılı Köy Kanunu, 2020). 442 Sayılı Köy Kanunu derinlemesine analiz edildiğinde köy ihtiyar meclisinin karar organı olarak icra ettiği çalışmalar şu şekildedir:

- Köy ihtiyar meclisinin toplanma aralığı ve çağırıcı yapacak kişinin kim olduğu (md/42),
- Meclisin yine çalışmalarda öncelik sıralamasının belirlenmesi (md/43),
- Meclisin köyde göreceği işler ve ayrıntıları (md/44),
- Köy parasının harcanmasındaki usul ve yöntemler (md/45),
- Mecburi olan işler ile toplanması gereken paralarda sorumluluğunu yerine getirmeyenlere ödenecek ceza (md/46)
- İki veya daha ziyade köyler hakkındaki konularda konuşma ve karar alma süreci (md/47)
- İki veya daha ziyade köy hakkındaki konularda köy meclisleri gereken kararı alamazsa hükümetin bir yetkilisinin bu işleri çözmesi (md/48),
- Meclisin köydeki taraflar arasındaki küslüklerin çözülmesi yönünde çalışmaları, yani sulh yapması (md/53),
- Köydeki mecburi işleri yapmayan köylüye uygulanacak maddi cezanın belirlenmesi (md/56),
- Köyde salınan para ile ihtiyar meclisinin hükmetmiş olduğu paraları vermeyenler ile ilgili icra edilecek eylemler (md/66).

İl Genel Meclisi

İl genel meclisi, il özel idaresinin **karar organıdır** ve ilgili kanunda gösterilen esas ve usullere göre ildeki seçmenler tarafından seçilmiş üyelere oluşur. Bütçeden, personele, yatırım planlarından, ihtisas komisyonlarına ve belediyelerin sınırları dışında kalan her yerde icra edilecek faaliyetlere kadar birçok konuda karar alıp, hayata geçirmektedir. İl genel meclisinin çalışma şartları ile ilgili düzenlemeyi İçişleri Bakanlığı yapmaktadır. İl genel meclisi toplantılarını salt çoğunluk ile yapar ve kararı yine salt çoğunluk ile alır. İl Özel İdare Kanununun 9-24. arası maddeleri İl Genel Meclisini ayrıntılı bir şekilde düzenlemiştir (5302 Sayılı İl Özel İdare Kanunu, 2020). 5302 Sayılı İl Özel İdare Kanununa göre ise karar organı olan İl Genel Meclisi ile ilgili düzenlemeler şu şekildedir:

- İl Özel İdaresinin karar organı olduğu ve seçim ile oluşum süreci (md/9),
- Meclisin görev ve yetkileri (md/10),
- Karar organı olan meclisin seçimden itibaren oluşturulacak başkanlık divanı ve her türlü faaliyetler (md/11),
- Meclisin toplanması, karar alınması, süre ve toplantılara ilişkin düzenlemeler (md/12),
- Meclisin oturum gündeminin içeriği (md/13),
- İl Genel Meclisinin toplantı ve karar yeter sayısı noktasındaki temel kurallar (md/14),
- Meclis kararlarının kesinleşmesi (md/15),

- İl genel meclisinde oluşturulacak ihtisas komisyonları ile ilgili her türlü çalışmalar (md/16)
- Meclis tarafından oluşturulacak denetim komisyonları, içeriği ve faaliyetleri (md/17),
- Meclisin denetim ve bilgi edinme yol ve yöntemleri (md/18),
- Meclisin ve başkanın toplantıya katılamayacağı hususlar (md/19),
- Meclis üyelerinin yükümlülükleri (md/20),
- Meclis üyeliğinin sona ermesine ilişkin düzenlemeler (md/21),
- Meclisin fesih nedenleri (md/22),
- Fesih nedeniyle boşalan meclisin görevini yerine getirmesi süreci ile ilgili düzenlemeler (md/23),
- Meclis üyelerinin huzur ve sosyal hakları ile ilgili çeşitli ilkeler (md/24)

Belediye Meclisi

Belediye meclisi, belediyenin **karar organıdır**. Personel, bütçe, kesin hesap ve yerel politikalar başta olmak üzere birçok konuda karar alarak uygular. Meclisin çalışması ve katılıma ilişkin esas ve usuller Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. Toplanma ve karar alma salt çoğunluk yöntemiyle olmaktadır. Belediye Kanununun 17-32 arası maddeler belediye meclisini ayrıntılı bir şekilde düzenlemiştir (5393 Sayılı Belediye Kanunu). 5393 Sayılı Belediye Kanununa göre karar organı olan belediye meclisi ile ilgili temel maddeler şunlardır:

- Meclisin karar organı olması ve seçilmiş üyelerden oluşumu (md/17),
- Belediye meclisinin görev ve yetkileri (md/18),
- Belediye meclisinin başkanlık divanının oluşum süreci (md/19),
- Belediye meclisinin toplantısı ve buna yönelik tüm çalışmalar (md/20),
- Meclisin gündemi ve gündemdeki konulara ilişkin düzenlemeler (md/21),
- Meclisin toplantı ve karar yeter sayısı (md/22),
- Meclisin kararları ve bunların kesinleşme süreci (md/23),
- Karar organı olan meclisler tarafından oluşturulacak, ihtisas komisyonları (md/24),
- Oluşturulacak ihtisas komisyonları ve çalışmaları (md/24),
- Denetim komisyonları (md/25),
- Meclisin denetim ve bilgi edinme yolları (md/26),
- Meclis üyeleri ile başkanın toplantılara katılamayacağı durumlar (md/27),
- Başkan ve meclis üyelerinin yükümlülükleri (md/28),
- Meclis üyeliğinin sona ermesi süreci (md/29),
- Meclisin feshi ve bunun nedenleri (md/30),
- Fesih nedeniyle boşalan meclisin görevinin yerine getirilmesi faaliyetleri (md/31),
- Meclis üyelerinin huzur ve izin hakkı yönündeki kurallar (md/32).

Büyükşehir Belediye Meclisi

Büyükşehir belediyesinin **karar organı** olan meclis kanunda belirtilen usule göre seçilen üyelerden oluşur. Bütçe, personel, yerel politika başta olmak üzere birçok konunun görüşülüp karara bağlandığı yerdir. Büyükşehir Belediye Kanununun 12,13,14 ve 15. maddeleri meclis ile ilgili düzenlemeler içermektedir (5216 Sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu, 2020). 5216 Sayılı Büyükşehir Belediye Kanununda, Büyükşehir Belediye Meclisinin çalışmalarını düzenleyen maddeler ise şu şekildedir:

- Meclisin büyükşehirin karar organı olduğu, seçilme usulleri ve başkanın kim olduğu (md/12),
- Büyükşehir belediye meclisinin toplanma yeri ve zamanı, ilgili konuları görüşme süresi ile yapacağı tatil süresi (md/13),
- Büyükşehir karar alma ve kesinleşme süreci hakkında düzenleme (md/14).

- Büyükşehir belediye meclisinin oluşturacağı ihtisas komisyonu ve bu komisyonun çalışması üzerine faaliyetleri (md/15).

442 Sayılı Köy Kanunu Özel İdare Kanunu	5393 Sayılı Belediye Kanunu	5302 Sayılı İl
İhtiyar Meclisi Genel Meclisi	Belediye Meclisi	İl
42, 43, 44, 45, 46 14, 15, 16, 17,	17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24	9, 10, 11, 12, 13,
47, 48, 53, 56, 66. 21, 22, 23, 24.	25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32.	18, 19, 20,
<i>Maddeler</i>	<i>Maddeler</i>	<i>Maddeler</i>
5216 Sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu		
Büyükşehir Belediye Meclisi		
<i>12, 13, 14 ve 15. Maddeler</i>		

Yukarıdaki tabloda da görüldüğü üzere yerel yönetimlerin karar organı olan meclisler tüm yerel idarelerde birçok maddede ve ayrıntılı bir şekilde düzenlenmiştir. Oluşumu, çalışması, alt komisyonları başta olmak üzere hemen hemen her noktada ihtiyaç duyulacak başlıklara yer verilmiş olup, derinlemesine çalışma yapılmıştır.

Yerel yönetimlerin ilgili kanunlarında yukarıda da belirtildiği gibi meclisler ayrıntılı bir şekilde düzenlenmiştir. Yerel birimi ilgilendiren hemen hemen her konuda karar alıcı bir konumdadırlar. Üyelerin seçiminden, faaliyetlerine, başkanlık divanından toplantı gününe kadar tüm düzenlemeler yasal bir zemine oturtulmuştur. Tüm bu düzenlemeler dışında yerel yönetimlerin karar organı meclislerle ilgili olarak bazı temel noktalara da vurgu yapmak gerekir.

Yerel demokrasi ve temsil meclisler yerelde demokrasinin geliştirilmesi için önemli yönetim kademeleridir. Köy yönetimi haricinde belediye, il özel idaresi ve büyükşehir meclisleri karşıt düşüncelerin bir araya geldiği ve o yerel idare için ilgili politikaları tartışıp değerlendirildiği önemli kademelerdir. *Yerel Katılım*, Demokrasinin gerçekleşmesi açısından önemlidir. Halkın yerel anlamda katılımı şu yollarla gerçekleşebilir:

- ✓ Halk toplantısı
- ✓ Meclis toplantılarına katılım
- ✓ Kent Konseyleri
- ✓ Yerel Gündem

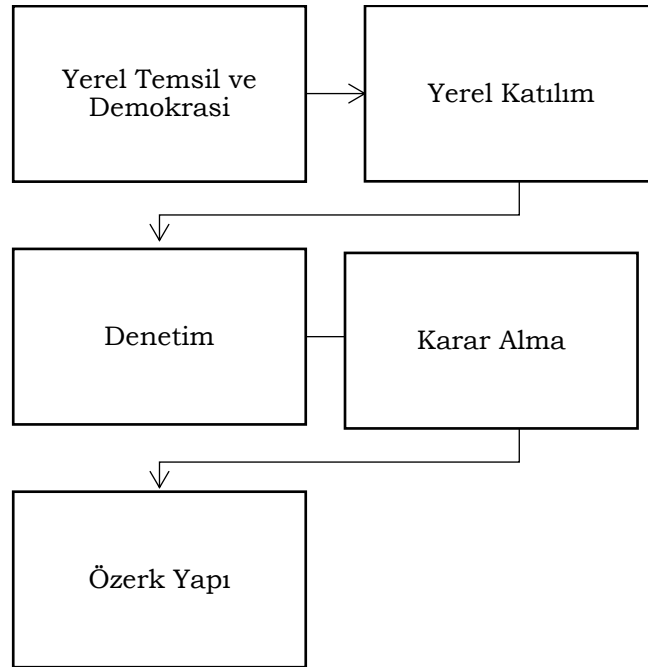
Karar Alma, Meclisler günümüzde yerel yönetimlerin karar alma organlarıdır. Bu yönüyle değerli bir yerel organdır. *Özerklik*, Yerel yönetimlerin karar organı olan meclisler kararlarını kendileri almaları bakımından önemli bir özerkliği temsil etmektedir.

SONUÇ

Yerel halkın mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılayan, kendisine ait bütçesi olan, karar organları seçimle işbaşına gelen, kamu tüzel kişiliklerinin adı yerel yönetimlerdir. Bu

yönetimler gündelikle hayatta vatandaşın önemli ihtiyaçlarını karşılarken merkez yönetiminde yükünü, hafiflettiklerini söylemek gerekir. Ülkemizde ilk defa 1854 yılında İstanbul'da Şehremaneti ile başlayan yerel yönetimler, günümüzde Köy, İl Özel İdaresi ve Belediye olarak faaliyet göstermektedirler. 1876 Anayasası dahil olmak üzere tüm anayasalarda bu birimlerle ilgili yasal düzenlemelere yer verilmiştir. Özellikle 1982 Anayasamız yerel yönetimler konusunda daha ayrıntılı bir şekilde düzenleme yapmıştır. Ülkemizde faaliyette bulunan yerel idarelerin organlarından biri tanesi olan **meclisler** bu idarelerin karar merciidir. Karar merci olduğu kadar çok değerli ve geliştirilmesi gereken bir temsil merciidir. Bu anlamda yerel temsil ve yerel demokrasi açısından çok önemlidir. Planlanan ve hayata geçirilecek politikaların vatandaşa sorulması ve yine vatandaşın düşüncelerine yer verilmesi açısından meclislerin ayrı bir yeri mevcuttur. Yerel yönetimlerde meclisler ayrıca ciddi bir denetim faaliyetini de yerine getirmektedir. İlgili yerel yönetim biriminin vermiş olduğu denetim çalışmalarını ilgili mevzuata bağlı olarak icra etmektedir. Yine yerel meclisler yerel katılım noktasında büyük önem arz etmektedirler. Yerelde; halk, sivil toplum kuruluşu, siyasi temsilciler, bürokratlar gibi çok paydaşlı bir katılımın olması demokrasi açısından da çok değerlidir.

Mahalli idarelerin karar organı meclislerin kurumsal ve işlevsel yönü ele alındığında ulaşılan temel noktalar aşağıdaki gibidir.

Bu özellikler beraberinde yerel yönetimlerin karar organı meclislerle ilgili olarak;

1. Bu yerel idareler korunmalı ve özerk yapılarına müdahale edilmemelidir.
2. Karşıt görüşlerin temsil edilmesi ve yerel anlamda temsiliyet noktasında en önemli birimler olduğu unutulmamalıdır.
3. Denetim eylemini yerine getirirken müdahale edilmemeli ve desteklenmelidir.
4. Karar alma organı vasfıyla, reddedilme olasılığı olsa dahi ilgili politikalar ve projeler meclislerde demokratik bir şekilde tartışılmalıdır.
5. Vatandaşın bu meclislere ve hayata geçirilen politikalara katılımı noktasında yöntemler arttırılmalıdır.
6. Meclislerin toplanma sıklıkları arttırılmalı ve kararlar yerel halkla paylaşılmalıdır.

KAYNAKÇA

- Aksu, H., & Kurtulus, H. (2011). Yerel Temsil ve Katilim Açısından Sivas Belediye Meclisi. *Türk İdare Dergisi*, 8(15), 113-132.
- Arikboğa, E. (2010). Yerel Yönetimlerde Katılım Ve Meclislerin Rolü. *Yerel Yönetim Anlayışında Yeni Yaklaşımlar Sempozyumu*, 193-209.
- Bulut, Y., & Tanıyıcı, Ş. (2008). Türkiye'de Belediye Meclis Üyelerinin Temsil Ediciliği: Erzincan Örneği. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (21).
- Çelik, V., Çelik, F., & Usta, S. (2008). Yerel Demokrasi Ve Yerel Özerklik İlişkisi. Niğde Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 1(2), 87-104.
- Eryılmaz, B. (2013). Kamu yönetimi. *Kocaeli, Umuttepe Yayınları*.
- Gözler, K. ve Kaplan G. (2012). İdare Hukukuna Giriş. Bursa. Ekin Yayınevi.
- Güneş, İ. (2006). Yerel Yönetimler ve Siyasal Faktörler. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 4(4).
- Pustu, Y. (2005). YEREL Yönetimler ve Demokrasi. *Sayıştay Dergisi*, 15(57).
- Sezik, M. (2017). Yerel Siyasal Aktörlerin Belediyelerde Karar Alma Mekanizmalarına Katılımı: Adıyaman Belediye Meclis Örneği. *Birey ve Toplum Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(2), 65-88.
- Şengül, R. (2013). Yerel Yönetimler. Kocaeli, Umut tepe Yayınları.
- Tunçer, P. (2012). Değişim Yönetimi Sürecinde İnsan Kaynakları ve Performans Yönetimi.
- Ulusoy, A., & Akdemir, T. (2009). Yerel Yönetimler Ve Mali Özerklik: Türkiye Ve OECD Ülkelerinin Karşılaştırmalı Analizi. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12(21), 259-287.
- Uslu, İ. A., & Yılmaz, H. H. (2018). Yerel Yönetimlerde Katılımcılık: Kent Konseylerinin Rolü Ve Bir Yapılandırma Önerisi. *Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi*, 27(1), 113-145.
- Ünal, F. (2012). Türkiye'de Yerel Yönetimlerde Karar Verme Ve Karar Verme Sürecinde Yeralan Faktörlerin Analizi. *Suleyman Demirel University Journal of Faculty of Economics & Administrative Sciences*, 17(3).
- Üste, R. B. (2005). Yerel yönetimlerde demokratikleşme. *Türk İdare Dergisi*, 448, 49-60.
- Yaman, M., & Küçükşen, M. (2018). Yerel Yönetimlerin Demokratikleşmesi Açısından Yerel Katılımın İncelenmesi. *Dumlupınar University Journal of Social Science/Dumlupınar Üniversitesi Soysyal Bilimler Dergisi*, (55).
- Yıldırım, U., Bulut, Y., Tanıyıcı, Ş., & Orhan, D. D. (2012). İl Genel Ve Belediye Meclis Üyelerinin Yerel Yönetimler Konusunda Avrupa Birliğine İlişkin Yaklaşımları: Hatay Örneği, *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(17), 1-16.
- http://turkiyeavrupavakfi.org/wp-content/uploads/2016/10/Matra_Kitap3.pdf (Erişim 27.10.2020)
- <http://www.tddb.org.tr/tddb/wp-content/uploads/2016/01/T%C3%BCrk-D%C3%BCnyas%C4%B1nda-Yerel-Y%C3%B6netimler.pdf> (Erişim, 25.10.2020)
- 442 Sayılı Köy Kanunu
- 5393 Sayılı Belediye Kanunu
- 5302 Sayılı İl Özel İdare Kanunu
- 5216 Sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu